Но: 36

ꙟШій 29. септем 1829

АЛБИНА РОМѪНЕАСКЪ

ГАЗЕТЪ ПОЛИТИКО-ЛИТЕРАЛЪ

РОССІЯ Петерзбȣрг.

Я Са Ꙟ. М. Ꙟмпъратȣл Россіей аȣ бинеᲂвоит а ꙟзъстра Регіментȣл къзачилор де Дон ал Колонелȣлȣй Шамшеф, кȣм ши Регіментȣл де ифантеріе Козлоф ши Нашебȣрг кȣ стѣгȣл Сфн: Георгіе авѫнд инсрипціа: пентрȣ апъраре Фортецȣлȣй Баіазет ла 20 шн 21 юніе 1829.

Винерй ла 4 септемвріе, Ꙟнълцимѣ Са Дȣкȣл де Персіа Хосреф Мирза аȣ черчетат а доȣа оаръ Академіа щіинцелор, спре а лȣа ꙟн привире кȣлецериле де аколе рꙟмасе де Ꙟ. Са ꙟкъ не възȣте, дечй петрекѫнд Кабинетȣл Анатомик ши ал Минералелор аȣ ꙟтрат апой ꙟ Мȣзеȣл Египтик, ȣнди ꙟтре алте мȣлте одоаръ ацицътоаре кȣріозитъцей сале аȣ интересат пре а Са Ꙟ. май кȣ сѣмъ ѡ ролъ де Папир Египтинеск, ꙟкарѣ Ꙟ. Са кȣ ȣній дин ай сvитей аȣ кȣноскȣт оаре каре цифре афи аравиче. Ачѣста аȣ дат прилеж Директорȣлȣй кȣлецерей, Консиліерȣлȣй де стат Графе а аръта Ꙟ. Сале копіа литографитъ а ȣней кѣр асеминѣ роле де папир, че се афлъ ꙟ Краковіа, ши дȣпъ ꙟнкипȣирѣ Контелȣй Сȣхтел. къ ȣн ашѣ лȣкрȣ, че интересеще пре доріторюл де щіинце Принцип, кареле дрепт ачеа бȣкȣрос ар дори се капете ȣн асемине одор спре а ȣрма кȣ деслегарѣ цифрелор, лȣкрȣ че ар пȣте кȣ не ащептаре съ адȣкъ ла дескоперирѣ ȣнȣй резȣлтат де щіинце, ꙟцелегѫндȣсе ла ачѣста нȣмитȣл Конте Сȣхтел кȣ Секретарюл ши кȣ чіеланци де фацъ Академичй, и кȣ Деректорȣл Мȣзеȣлȣй, аȣ презентат ачѣстъ копіе литографитъ ка пре ȣн дарȣ Принципȣлȣй, кареле кȣ мȣлцъмитъ шаȣ лȣат. Ꙟ сфѫршит аȣ мерс ꙟ Стелоскопіе ȣнди исаȣ ꙟнфъцошат инстрȣментиле астрономиче, авѫндȣй аиче ашъзат Деректорȣл Стелоскопіей ши ȣн Тȣб астрономик сѣȣ тилескопȣ, дȣпъ ачѣста лъсъ Ꙟ. Са Академіа ростинд аса мȣлцъмире ши ꙟмпъкаре.

Ꙟмпърътѣскаса Мъріре Ꙟмпъратȣл атоатъ Россіа аȣ ꙟтърит Регȣламентȣл схоалелор дин церилe Траискаȣказиче сѣȣ де песте мȣнцій Каȣказȣлȣй, каре Регȣламент ва слȣжи ка ȣн канон пентрȣ схоалеле дин Грȣзіа ши дин цинȣтȣриле Арменіей, че сѫнт: 1 ѡ Гимназіе ши ѡ нормъ ꙟ Тифлис, асемине схоале нормале ꙟ Горй, ꙟ Телав, ꙟ Зиграх, ꙟ Елисаветопол, ꙟ Дȣчети, ꙟ дистанціа Казах, ꙟ Аичелогло, ꙟ Кȣтам, ꙟ Шȣша, ꙟ Нȣха, ꙟ Шемах, ꙟ Кȣба, ꙟ Бак. ꙟ Дербент, ꙟ Ериван, ꙟ Нахичеван, ꙟ Ордабад, ши Кȣлп. Схоалиле цирклларе ꙟ Мингреліа нȣ се вор дескиде

фъръ нꙋмай кꙋ воіреа Регенцилор де а-
коло. Школеле циркꙋларе сеꙋ норма-
ле стаꙋ сꙋпт деректорꙋл Гимназїей де
Тифлис, кареле кꙋ тоате шїе сꙋпꙋсе ꙟ-
ститꙋтꙋри стъ сꙋпт не мижлочитъ ди-
рекцїа Генералъ а схоалелор, кꙋ кареа
акꙋм саꙋ ꙟсерчинат Генералꙋл Адїотант
Контеле Пашкевичй де Ериван. Ꙟвъ-
цътꙋриле ꙟ Гимназїа де Тифлис се ꙟм-
парт ꙟ 7 класе, іаръ обїектꙋриле ꙟвъцате
аколо сꙟт Религїа, Граматика рꙋсаскъ,
Литератꙋра, ши Логика, кътръ ачесте
лимбиле Грꙋзиника, Татарика, Герма-
ника, ши Францеза; асеминеа Матима-
тика, Географїа, кꙋ Статистика, ис-
торїа, Физика, ꙟчепꙋтꙋриле Џꙋрей
сеꙋ адрептъцилор рꙋсещй, Калиграфїа,
кꙋ ꙟсъмнътꙋра адекъ зꙋгръвиреа кꙋ не-
грꙋ кꙋм ши ꙟсемнареа планꙋрилор, аче-
ти, а скрїе ши амбакꙋл жꙋ ꙟвацъ копи-
їй прин методꙋл Алилодидактичей. Ꙟ
гимназїа дин Тифлис 30 копїй Грꙋзїени
де нобили, ши 10 дин ай дерегътори-
лор пин цериле Транскаꙋказиче се креск
ши се ꙟвацъ кꙋ келтꙋіала Коронеи.
Ꙟ схоалеле циркꙋларе сеꙋ нормале се
ꙟвацъ религїа церей, исторїа Бисери-
чей, а чети, а скрїе, челе патрꙋ спе-
цїй аритмиетиче, лимба рꙋсаскъ ши а
церей. Сꙋмеле хотъръте пентрꙋ Гим-
назїа дин Тифлис ши пентрꙋ алтꙋрате-
ле Ей Пензїоане сꙟнт пе ан 58,700 рꙋбле,
іаръ пентрꙋ 20 схоале нормале 76 мїи рꙋбле.

Петерсбꙋрг 4 Септемврїе. Нꙋмърꙋл
стꙋденцилор де астъзи ла Ꙋниверситатеа
Дорпатꙋлꙋй (*) се сꙋе ла 628, дин ка-
рїй 227 ꙟвацъ ла факꙋлтатеа философїей,
20 ла а Меденцинеи, 91 ла а Теологїей,
ши 84 ла а Іꙋриспрꙋденцїей сеꙋ ла правиле;
15 Дерегъторй цивилй, 21 Офицерй де
Стабꙋл Генерал ши дой Офицерй де Ма-
ринъ ꙟвацъ Астрономїа сꙋпт Дирекцїа
Професорꙋлꙋй Стрꙋвив.

Жꙋрналꙋл де Одеса фаче дескрїереа орашꙋ-
лꙋй Арзрꙋм.

Арзрꙋм есте Капиталїа Арменїей чей
марй; арменїй ѡ нꙋмеск Газен пе нꙋме-
ле зъдиторюлꙋй Ей Газен, Приц армн-
неск; се нꙋмеще ши Теодозїополис,
пентрꙋ къ аꙋ фост май лъргитъ, ꙟфрꙋм-
сецатъ ши ꙟтъритъ кꙋ ꙋн зид ꙟдоит,
кꙋ шанцꙋри ши Бастїоане де кътръ Ана-
толик, Генералꙋл Ꙟмпъратꙋлꙋй Теодо-
сїе. Арзрꙋм литерал ꙟсъмнеазъ
Арз романа, адекъ четатеа Романъ.
Џамїиле ши фередеиле пꙋбличе сꙟнт сꙟ-
гꙋре нꙋмай ачеле зидирй че се деосебеск
прин архитектꙋра лор (*) Орашꙋл се а-
флъ ла пичорꙋл ꙋнꙋй мꙋнте ꙟналт нꙋ-
мит Бгарли-даа. Ꙟпрецꙋрꙋл лꙋй се
афлъ сате фоарте ꙟмпръщиате ши мꙋл-
те ла нꙋмър. Ла апꙋсꙋл Арзрꙋмꙋлꙋй
се ꙟтинде ꙋн шес, ꙟ рꙋзрат де май
мꙋлте апе. Клима локꙋлꙋй есте іарна
фоарте рече, дин причина ꙟнълцъреи
пъмꙟнтꙋлꙋй. Кълдꙋриле де варъ сꙟнт
ꙟдеобще стъмпърате кꙋ вꙟнтꙋриле дела
амеазъ ноапте. Пъмꙟнтꙋл есте фиреще
родиторю, агрикꙋлтꙋра сꙋлꙋкрареа лꙋй
се афлъ ꙟнкъ май маре къдере. ѡ маре-
парте де народ дин царъ аꙋ фꙋџит ꙟ
Персїа, ла Россїа сеꙋ ла Константинополе,
ꙋнде тръеск кꙋ алте мъестрїй, ꙟкꙟт къ-
мпїй сꙟ афлъ пꙋстїй. Ръчеала че маре
нꙋ прїеще вегетацїей сеꙋ крещирей,
плꙟнтелор, ничй а вїилор ничй а копа-
чилор родиторй. Вите сꙟ афлъ ꙟн
ꙟвїелшꙋгаре, пъшꙋниле сꙟнт бꙋне ши
марй, фїаръ сълбатече сꙟнт порчй де
пъдꙋре, Епꙋрй, лꙋпй, тигри.
Мꙋнцїй че ꙟнкꙋнџꙋръ Орашꙋл Арзрꙋ-
мꙋлꙋй сꙟнт липсицй де пъдꙋре, ши
слꙋжеск нꙋмай дрепт пъшꙋне. Ко-
дрїй де ꙋнде се скоате лемнꙋл пентрꙋ
требꙋинца зидирилор ши а фокꙋлꙋй се
афлъ ла депъртаре де 30 миле дела Ораш
ꙟпартеа деспре ръсърит; сꙟ афлъ нꙋмай
ꙋн фелю де лемн, каре есте брадꙋл ши
есте фоарте скꙋмп, народꙋл чел прост
арде гꙋной де вакъ ꙋскат ла соаре нꙋмит
тꙋнзꙋк.

(*) Ораш ал Россїей ꙟ Лифландїа, Гꙋбернїа Ригей.

(*) Аиче се нꙋмъръ 12 џамїй, 2 би-
серичй арминещй, ꙋна Гречеаскъ ши ꙋна
арминеаскъ латинъ, скаꙋнꙋл ꙋнꙋй Пашъ,
ꙋн Еничер ага сеꙋ Шефꙋл полицїей; ꙋн
Мꙋфти ши ꙋн Кади.

ГРЕКІѦ

Ѧдреса конгресȣлȣй націонал ал Грекїей дин Ѧргос ла 3 авгȣст, кътръ Президентȣл статȣлȣй контеле Каподистрїе.

Нȣминдȣне націа де ай съй плинипотенціали репрезентанцй ла ал патрȣле съȣ конгрес, а воастръ воинцъ фȣ ка ной съ лȣѫм ꙟкȣнощиинцъ принципїиле ши мъсȣриле, кариле дела мѫнтȣитоарѣ Еѕе. воастре сосире пънъ ꙟѕїоа де астъѕй, аȣ фъптȣит патрїей пъширй мѫнтȣитоаре, че аȣ трекȣт департе престе тоатъ аштептарѣ са. Ка чїй не мижлочицй тълмъчиторй ай кȣџетърилор націей, ши ка чїй де дѫнса ꙟсърчинацй а аръта Еѕ. воастре адѫнчиле сале мȣлцъмирй, даторїа кемърей ноастре есте, кȣ сиргȣинцъ ши статорничїе а въ аџȣта, ȣшȣрѫндȣвъ ла але воастре плине де остинѣлъ лȣкрърй, ши а лȣа дрепт нормъ сѣȣ канон але воастре привирй кȣм ши пре челе ꙟтинсевъ щїинце.

Орѫндȣѫла ши армонїа аȣ ȣрмат дȣпъ неорѫндȣѫлъ ши ꙟкȣркаре. Дин тоате актȣриле, пре кариле Гȣвернȣл, парте прин органȣл осебителор дирегъторїй, парте прин офиціале жȣрнале лѣȣ фъкȣт кȣноскȣте, дин ачесте тоате се лъмȣреще дȣпъ ȣн мод не ꙟвинс кȣръціѣніа ши кȣмпътатѣ принципїилор воастре; фїинд ꙟсъ къ націа дореще асе ꙟщїинца де плин диспре тотȣл организаціей дин лъȣнтрȣ ши диспре дрȣмȣл ȣрмат ꙟнище аша интересанте ши деликате релацїй динафаръ, пентрȣ ачест скопос нѣȣ ꙟбръкат націа кȣ аса плинипотенціе. Ла дескидерѣ ꙟтѫей сесїе ачестȣй конгрес пе скȣрт ам дисволвит Еѕ. воастре принципїиле, кърора ацй ȣрмат ка ȣней норме дела ꙟчепȣтȣл Гȣвернȣлȣй вострȣ пънъ ꙟ ѕїоа де астъѕй; Принципїй прин але кърора мижлочирй вой сȣпт ꙟсȣш окїй ноштрй пъшицй пе дрȣмȣл даторїилор кȣ статорничїе ши ꙟплин, ши атѫт привигїецй пентрȣ атѫрнътоареле интересȣрй але націей ꙟн але воастре релацїй кȣ пȣтериле стреине, кѫт ши кȣрсȣл организаціей дин лъȣнтрȣ ѫл пȣнецй ла кале. Конгресȣл кȣ мȣлцъмире поменеще ꙟкъ ѡ датъ де ачѣстъ кѣръ ши кȣратъ дисволвире а Гȣвернȣлȣй вострȣ, ши нȣмеще дин мижлокȣл сѣȣ ѡ алѣсъ комисїе де шепте мъдȣлърй, карїй вор сȣпȣне ȣней пътрȣнѕътоаре испитирй атѫт дипломатичиле корреспонденцїй ꙟтре пȣтериле алїате ши Гȣвернȣл Грекїей, кѫт ши декретȣриле регȣлътоаре администраціей статȣлȣй.

Секретарюл ꙟсърчинат кȣ дирегъторїа челор стреине интересȣрй, ла 28 юлїе ꙟфъцошиндȣсе ꙟн адȣнаре аȣ прочетит тоате дипломатичиле ꙟпъртъширй. Ла 29 Секретарюл интересȣрилор дин лъȣнтрȣ аȣ прочитит адȣнърей сȣс нȣмителе декретȣрй. Ла 30 ꙟсърчината комисїе кȣ ревиѕїа сокотелелор комисарїатȣлȣй ши кȣ а финанцилор аȣ пропȣс конгресȣлȣй ѡ трѣбъ че кȣпринде репортȣл комисїей финанцълор, и квитанцїиле лȣатȣрилор ши датȣрилор дела ѕїоа ашеѕърей скринȣлȣй финанцълор ши ал банкȣлȣй націонал, пънъ ла сфѫршитȣл лȣй априлїе а анȣлȣй кȣргъторю.

Бȣџетȣл, адекъ келтȣѫла ши венитȣл пе ȣн ан ꙟтрег дела маю 1829 пънъ ла сфѫршитȣл лȣй априлїе 1830 ашиждерѣ сау ꙟнфъцошет адȣнърей.

Ꙟ ачѣсташ ѕи 30 авгȣст пренȣмита комисїе аȣ пропȣс адȣнърей ȣн репорт ал Панелинеȣлȣй, кȣпринѕъторю де алте доȣъ рапортȣрй дела комисїа ачестȣй сфат, карѣ есте ꙟсърчинатъ кȣ черчетарѣ а доȣъ ꙟпрȣмȣтърй дин Лондра, ши кȣ ꙟкипȣирѣ планȣлȣй квитȣирей ачелора, каре план ашиждерѣ ни сау пропȣс.

Денемарк

(*) Копенхаг 1 септемврїе. Се четеще ꙟ Тистес де Ави, дȣпъ че ам вѫѕȣт трекѫнд, де врѡ кѫте ва ѕиле, ѡ флотъ де 14 пънъ ла 16 корѫбїй дѣ лȣнгъл цермȣрилор, ла 18 авгȣст ꙟтре 5 ши 6 чѣсȣрй сара ам аȣѕит дин партѣ мърей ѡ канонадъ таре, че ȣрма ꙟтинс кȣ атѫта търїе, ꙟкѫт сау аȣѕит ꙟтокма ла депъртаре де май мȣлте миле ꙟлъȣнтрȣ церей, кȣ тоате ачесте корѫбїиле нȣ съ пȣтѣ виде.

(*) Капиталїа Денемаркїей,

Алборге Ави ꙟшїинцазъ асеменѣ каѡ ꙟтѫмпларе афаръ де рѫндȣялъ, къ ла 19 авгȣст ꙟкȣрџере де доȣъ чѣсȣрй саȣ аȣѕит ѡ канонадъ пе маре дин партѣ апȣсȣлȣй. Май мȣлте мъртȣрисирй ꙟтъреск ачѣста ши адаог ꙟкъ къ пȣтерѣ ꙟпȣшкътȣрилор ши местекътȣра лор съ пърѣ авести ѡ бътълїе навалъ сѣȣ де маре. Ꙟсъ ачесте ера семнеле ȣнор ненорочицй чи съ афла ꙟпримеждїе.

ФРАНЦІЯ

Газета де Тȣлон нȣмитъ Ависо ꙟшїинцазъ къ Деюл де Алџир аратъ фоарте маре ꙟкрединцаре ꙟнедеждиле сале, блокада францȣзаскъ ꙟсъ аȣ адȣс ла чѣ май кȣмплитъ тикълошїе пе лъкȣиторїй ачелор цермȣрй. Дȣпъ челе май ноȣъ ꙟшїинцърй дела Триполи Францїа ва фи аменинцатъ кȣ ръзбою дин партѣ стъпѫнирей де Алџир, пентрȣ каре ачѣстъ пȣтере аȣ ши дат поронкъ, ка пънъ ла 2 септемврїе съ фїе флота гата де ꙟнотат. Корабїа де линїе Сципїо кȣ май мȣлте фрегате ши бригȣрй аре а ꙟтимпина флота ачѣстъ ощѣскъ.

Ла Рошфорт ꙟ 31 авгȣст, саȣ арȣнкат ꙟмаре фабриката аколе кȣ келтȣяла статȣлȣй корабїе де абȣрй нȣмитъ Сфинкъ, карѣ есте чѣ май маре ꙟ Францїа. Поартъ ѡ батерїе де 15 тȣнȣрй аре лȣнџиме де 152 ȣрме ши ѡлъцимe де 15, костисеще 200 мїй франчй ши аре ѡ пȣтере де 180 кай.

Парис 6 септемврїе, Редакторїй жȣрналȣлȣй де комерц, конститȣцїонел ши де Деба ши ал Кȣрїерюлȣй францȣзеск аȣ лȣат порȣнкъ де асе ꙟфъцоше ꙟнаинтѣ жȣдекъцей, сȣпт ꙟвиновъцире къ арфи ацѫцат ȣръ ши небъгаре де самъ асȣпра гȣвернъмѫнтȣлȣй Краюлȣй, къ арфи фъкȣт кемаре ла неаскȣлтарѣ леџилор, къ арфи вътъмат аȣторитатѣ конститȣцїонелъ а Краюлȣй, кȣм ши дритȣриле ши аȣторитатѣ камерилор.

СПАНІЯ

Ла 27 аȣгȣст саȣ съвѫршит ꙟн Мадрид панахида пентрȣ сȣфлетȣл репосатей Кръесе де Спанїа Амалїа ꙟ Бесерика Францисканилор, акърїа формъ ротȣндъ есте де ѡ минȣнатъ лърџиме, 225 де пичоаре фїиндȣй дїаметрȣл ши 153 ꙟнълцимѣ. Лъȣнтрȣл бисеричей ера ꙟформат ꙟтрȣн Пантеон, ши параклисиле кȣ морминтиле Кръещй ера ꙟформате дȣпъ ȣн стил готик, пъреџїй пънъ ла кȣбѣ ера ꙟвълицй кȣ постав негрȣ ши токмай сȣпт кȣбе ла ѡ ꙟнълциме де 125 пичоаре ера ꙟтинс ȣн прѣфрȣмос ꙟмподобит негрȣ черю. Царцамȣрй де аȣр, гирланде, ȣрне де лакръмй ши рамȣри де кипарис ꙟмподобѣ марѣ ротȣнџимѣ а ачестей негрите бисеричи. Дѣсȣпра Алтарюлȣй, чїй ꙟналт де 25 де пичоаре се видѣ ꙟ ноȣрй Херȣвимй ши ȣн Ꙟџер де мармȣръ албъ цїинд ѡ крȣче налтъ де 30 де пичоаре, де ачасташ мармȣръ. Ꙟмижлокȣл бисеричей се ꙟнълца четатѣ дȣререй. Ла амѫндоȣъ пърциле ей ꙟподобите кȣ статȣе, кȣ релїефȣрй ши инсирипцей се ꙟфъцоша доȣъ колосале чѣте, ȣна ꙟнкипȣя попорȣл Мадритȣлȣй плѫнгѫнд пре ръпосата, иаръ алта ера тимпȣл кȣм дислѣгъ подȣриле нȣнцей. Не нȣмърате лȣмънърй аџъзате ꙟ кандилере налте де бронзȣ лȣмина ꙟтȣнеката ноапте а ачестей тристе болте. Ȣн Орхестрȣ де 110 мȣзиканцй алкътȣїа армонїа Литȣргїей съвѫршите де Патрїархȣл Индїей. Скȣлпторїй сеȣ съпъторїй Агределас, Салватїера, Гинес, Хермозо, Томас, ши Барба аȣ лȣкрат статȣиле ши релїефȣриле; зȣгравїй: Захарїас, Рибера, Апарисю, ши Гавлец аȣ зȣгръвит Релїефȣриле. Инскрипцїиле ера алкътȣите де Капеланȣл кȣрцей Антонїе Бермето ши де Поетȣл Арїаца.

ѠБСЕРВАЦІЙ МЕТЕОРОЛОГИЧЕ.

Зиоа	Ѡбсервацїей	Калдомесор	Греомесор	Старѣ аерȣлȣи
28	септемврїе ла Амѣзъзи	7 + .	28. 7.	ꙟноȣрат кȣвѫнт

Ла 30 септемврїе Соареле ръсаре ла 1 ч. 2 м Амѣзъзи вине ла 6 ч. 31 м